

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

ELog IT
Forbundet

Solidaritet med Honduras

EL og IT Forbundet
Statusrapport 2017

SAMARBEID OM SOLIDARITET

EL og IT Forbundet har siden 2013 støttet Honduras og Norsk Folkehjelps landprogram der. I 2015 ble det inngått en ny samarbeidsavtale for landsmøteperioden 2015–2018 om fortsatt støtte til utvikling og demokrati i det mellomamerikanske landet.

Situasjonen i Honduras preges av politisk ustabilitet, militærstyre, korrupsjon og kriminalitet. Landet regnes som ett av verdens farligste for miljøaktivister, journalister og organisasjonsfolk. Honduras har rike naturressurser, men store internasjonale selskaper henter ut størsteparten av verdiene og legger lite igjen til landet og befolkningen. Folk som protesterer trues på livet, og flere er drept på grunn av sitt engasjement. Urbefolkningen blir utsatt for politisk, økonomisk og kulturell undertrykking.

Gjennom den langsiktige samarbeidsavtalen bidrar forbundet med økonomisk og politisk støtte til Norsk Folkehjelps lokale partnere som mobiliserer for bedre fordeling av landjord, kvinners rettigheter, etablering av fri presse og urfolks tilgang til naturressursene.

I tillegg har forbundet med sine klubber og foreninger gitt solidarisk støtte til andre av våre prosjekter i perioden. Vi takker EL og IT Forbundet og ser fram til videre samarbeid.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Tekst og foto: Norsk Folkehjelp
Layout og tilrettelegging: Ellen Heggstad og Kirsti Knudsen
Trykk: LO Media

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær nedrustning, sanitet og redningstjeneste, flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge og 2000 ansatte i ca. 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I HONDURAS

Norsk Folkehjelp er blant de forholdsvis få utenlandske organisasjonene som arbeider i Honduras, og har vært etablert i landet siden 1985.

Norsk Folkehjelp samarbeider med urfolk, småbønder og fagforeninger som kjemper mot internasjonale selskaper og styresmaktene for å beholde livsgrunnlaget sitt. I juni 2009 ble den valgte presidenten Zelaya styrtet i et statskupp. Kuppet var primært en reaksjon på hans kontroversielle politiske reformer, som jordfordeling og hundre prosent økning av minstelønna. Den nye regjeringen har stått i front for privatisering, og har gitt konsesjoner til multinasjonale selskaper for gruvevirksomhet der de tar ut jernmalm, gull og andre mineraler. De henter ut store verdier uten å gi noe annet igjen til lokalbefolkningen enn frykt og fortvilelse. De raserer naturen, forurensrer skogene og elvene, og forgifter vannet som folk trenger til åkrene sine.

De fattigste bøndene (72 prosent) eier bare 12 prosent av jorda. Territoriene til den afro-honduranske folkegruppa garifunaene på østkysten trues av interesser som ønsker å utnytte naturressursene og bygge ut turistindustrien.

Honduras har gjennomgått en ekstrem militarisering siden 2009 for å beskytte elitens interesser og makt. De militære kan i dag lovlig overvåke hvem de vil under påskudd av å knekke gjengkriminalitet. De bruke rettssystemet til å knekke sivilsamfunnet ved å saksøke folk i organisasjoner og menneskerettighetsaktivister. Mange trues på livet, og flere har blitt drept. Det har også våre partnere fått erfare.

EL og IT Forbundet støtter landprogrammet i Honduras gjennom Norsk Folkehjelps sju samarbeidspartnere, som kjemper for småbøndenes, arbeidernes og kvinnenes rettigheter. De driver informasjonsarbeid, og gir opplæring i organisasjonskunnskap og skoloring i samfunnsproblemer.

Forsidebilde: Lenkafolket har i tusenvis av år hatt en sterk tilknytning til Rio Gualcarque, som nå trues av ødeleggelse gjennom utbygging av et stort vannkraftverk.

EL og IT Forbundet var på reise til Honduras i desember 2016. Fra venstre: Ungdomsrepresentantene Henrik Blomvik fra det sentrale ungdomsutvalget i Møre og Romsdal, Mona Wærnes, Norsk Folkehjelp, Ingrid Aspelund, leder av Norsk Folkehjelp solidaritetsungdom, Kristine J. Wendt fra forbundsstyret i EL og IT Forbundet, forbundsleder Jan Olav Andersen og tolk Marianne Gulli.

Det kinesiske selskapet Sinohydro og honduranske Desa planla sammen med Verdensbanken et stort vannkraftverk ved elva Rio Gualcarque i Honduras. Nå er planene foreløpig satt på vent etter at aktivisten Berta Cáceres ble drept som følge av sine protester mot selskapet.

Rio Gualcarque slynger seg fossende gjennom et grønt og frodig landskap. De bratte åsene på hver side av elva er dekket av tett skog og en og annen åkerlapp med mais eller banantrær. Men ett sted er det grønne teppet borte. Et stort område av fjellet er strippet for skog; det er bare brun stein og støvete jord igjen. Det var her det kinesiske vannkraftverket Agua Zarca skulle bygges. Lokalbefolkningen arrangerte fredelige demonstrasjoner med støtte fra blant andre urfolksorganisasjonen COPINH som EL og IT Forbundet støtter. Det hele eskalerte da de lagde en menneskelig mur som hindret gravemaskinene i å kjøre ned til elva. En av demonstrantene ble drept av en soldat.

I mars 2016 ble lederen for COPINH, Berta Cáceres, drept. Hun og familien hadde lenge mottatt drapstrusler. Berta var og er for mange et viktig symbol på kampen for frihet og selvbestemmelse. Hun hadde evnen til å mobilisere, og fikk folk til å skjønne at de måtte organisere seg for å bli hørt og oppnå endring. Budskapet hennes var: Er vi mange sammen, kan vi endre verden.

ØDELEGGER LIVSGRUNNLAGET

Landsbyen Rio Blanco ved elva Rio Gualcarque er avhengig av elva til drikkevann og jordbruk. I tillegg har elva stor kulturell og religiøs betydning. Kampen for retten til elva er derfor en del av en større kamp mot myndighetenes undertrykking. Urfolk i Honduras diskrimineres politisk, økonomisk og kulturelt. Deres stemme blir ikke hørt når det tas beslutninger som går ut over deres livsgrunnlag. Når de protesterer mot urettferdigheten, blir de møtt med trakassering, trusler og drap.

Organisasjons- og yttringsfrihet er så godt som ikke-eksisterende. De store, nasjonale mediehusene eies av myndighetene eller deres allierte, og det bildet som presenteres av verden er ensidig. Politikerne er ikke lojale mot folket; de er kjøpt og betalt av selskaper og investorer. Folk har ingen tillit til det politiske systemet, og korrupsjonen tærer på organisasjoner og sivilsamfunn.

Alt dette tegner et dystert bilde av Honduras' framtid. Er det noe poeng i å gjøre motstand? Ja, sier lokalsamfunn, folkelige organisasjoner og ungdomsaktivister. Modige mennesker som står opp mot urettferdigheten og snakker høyt om det. Det gjør de blant annet gjennom radio. Folk har kanskje ikke mye, men radio finnes så godt som i alle hjem. De alternative radiostasjonene forteller om lokalsamfunn som har klart å hindre gruveselskaper og vannkraftselskaper i å etablere seg. Små seirer spres og kan være til inspirasjon for andre. Og ikke minst: Det viser at du ikke er alene i kampen.

FAKTA OM HONDURAS

- Offisielt navn: Republica de Honduras
- Hovedstad: Tegucigalpa
- Flateinnhold: 112 090 km² (Norge: ca. 385 000 km²)
- Folketall: 8,8 millioner
- Religion: Katolikker (97 %), protestanter
- Språk: Spansk, engelsk, garifuna og fire mayaspråk
- BNP pr. innbygger: 5300 USD (Norge: 69 300 USD)
- Forventet levealder: 71 år (Norge 81,8 år)

DRAPSTRUSLER – EN DEL AV DAGLIGLIVET

Småbrukerne i jordbrukskooperativene som er med i Copa forteller hvordan de jobber for rettighetene til jorda de dyrker. Rettigheter som de ifølge grunnloven har, men som storselskapene likevel tar fra dem.

– Jeg skulle så inderlig ønske at de hadde drept meg i stedet, sier Esly Banegas. For et halvt år siden ble sønnen hennes drept. Å jobbe for faglige rettigheter og retten til jorda er en kamp på liv og død i Honduras.

– Strategien deres er å tvinge oss til å holde kjeft, ødelegge motstanden vår og ødelegge oss, sier hun.

Esly Banegas leder fagforbundet for det nasjonale landbruksinstituttet i Tocoa og koordinerer Norsk Folkehjelps partner Copa, som samler bondeorganisasjoner, velforeninger, vannkomiteer og noen fagforeninger.

Etter kuppet i 2009 var Copa aktiv deltaker i den nasjonale motstandsfronten. Nå er organisasjonen primært engasjert i konflikten mellom småbrukere og store landeiere i Aguán-dalen, der bønder jages fra gård og grunn. Lederne deres trues og drepes. Copa kjemper også mot privatisering av offentlige tjenester og mot utvinningsindustrien.

– Gruvedriften raserer livsgrunnlaget vårt og tar ut alt av verdi uten å gi noe tilbake. Når vi har store mobiliseringer mot dette, ender det ofte med forhandlinger med regjeringen. Men de aktivistene som deltar i forhandlingene blir etterpå utsatt for rettslig forfølgelse, og mange blir drapstruet. Noen blir tvunget til å gi opp det politiske arbeidet de gjør eller flykte, sier Esly Banegas.

TRUET PÅ LIVET

Fagforbundslederen forteller hvordan representanter for gruveselskapet tok med klubblederen deres til lokalene sine og viste bilder av 20 fagforeningsaktivister de planla å kvitte seg med. De fortalte at de hadde penger nok til å hyre en leiemorder. Eslys kollega Isela, som også sitter sentralt i Copa, har blitt truet flere ganger.

For bare få dager siden ble hun påkjørt da hun kjørte til jobben på scooteren sin. Hun skadet foten, og da hun ikke kom på jobb fordi hun var på sykehuset, sa ordføreren at det var fordi hun ikke var interessert i å skjøtte jobben sin. Isela mener det er tydelig at det var ordførerens folk som sto bak angrepet på henne.

– Gruveselskaper, multinasjonale selskaper, narkotikatrafikanter og politikere er det samme her. Ingen av dem ønsker rettigheter for arbeiderne, sier Isela, som er klar over at angrepet på henne nok ikke er det siste.

EL og IT Forbundet har gjennom Norsk Folkehjelp støttet arbeidet til Copa siden 2013.

ENGASJÉR DEG

Du kan støtte opp om samarbeidsprosjektet mellom EL og IT Forbundet og Norsk Folkehjelp ved å gå inn på:

minaksjon.folkehjelp.no eller bruke kontonummer 9001.08.76000.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt:
EL og IT Forbundet v/Jan Olav Andersen,
tlf.: 908 55 826, jan.olav.andersen@elogit.no
Norsk Folkehjelp v/Are Stranden,
tlf. 911 33 226, arest@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp